

On. Biblioteca Universității
2317 (2 exempl.)
SIBIU

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
Comitet de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838
GHILBARIȚIU ȘI SFÎNȚIT DE LUPTELE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 300 Autorității și Societății lei 80
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 24 Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

Sâmbătă 27 Martie 1943

Anul 106

Un mare stat român o necesitate istorică

de N. Babele

Binecuvântatul nostru pământ și frumoasele și mănoasele noastre plaiuri, încă din timpurile cele mai îndepărtate au fost mereu obiect de atracție pentru numeroase neamuri străine. Pentru pământul nostru au rivalizat atâtea popoare, în sbuciumatul nostru trecut, peste el s'au rostogolit, val după val, atâtea noroade. Câte s'au menținut? Singurul care nu a putut fi smuls de niciuna dintre cumplitele vijelii ale vremurilor neprielnice, singurul care nu a putut fi îndepărtat din acest spațiu vital al său este poporul de baștină, neamul înfipt aici cu neclintite rădăcini milenare.

Ce era deci mai firesc ca acest popor, și numai el, să creeze un stat durabil și unitar între granițele sale naturale, etnice și geopolitice.

Încercări, de a crea un stat unitar între Carpați și Dunăre, care să corăspundă împrejurărilor geografice și necesităților politice și istorice, s'au făcut de-atâtea ori în cursul vremurilor. Astfel Gavril Bethlen, înțeleptul principe al Ardealului, care cunoștea limba română din copilărie și care a arătat multă înțelegere față de Români, a făcut planul unui regat al „Daciei”, reunind câteșitrele țările sub stăpânirea sa. Bethlen voia

să atragă pe Români la reformație pentru a realiza o unitate religioasă, pe care voia să-și clădească noul stat. Dar Turcii nu aveau interesul să creeze un organism politic puternic în coasta lor, iar patriarhul din Constantinopol s'a opus energic împotriva acestui prozelitism reformat. Astfel s'a zădărnicit planul lui G. Bethlen.

A doua încercare, aceste două nu sunt singurele, s'a făcut pe timpul Ecaterinii II-a, țarina Rusiei și a lui Iosif II-lea, împăratul Austriei, spre sfârșitul secolului al XVIII-lea. Cei doi monarhi au încheiat o alianță cu scopul de a împărți Turcia, considerată „omul bolnav” al Europei.

Spre a evita vecinătatea imediată între cele trei împărății, Ecaterina II-a propunea în anul 1782 „să se formeze, din Muntenia și Moldova, un stat cunoscut odinioară sub numele de Dacia, sub un suveran de religie ortodoxă. Acest stat ar fi ereditar, ar rămâne pe deplin independent, fără să poată fi alipit vreodată la Rusia sau Austria, deasemenea imperiile noastre nu vor consimți niciodată ca acest stat să cadă sub dependența altei puteri”.

— Continuare în pag. 3 —

Cei sărutăți de moartea

de Ion Colan

Identificați-i după semnul de pe braț, unghiu auriu cu vârful în sus.

La început erau doar câțiva.

Legitimată de o admirativă curiozitate, țara odihnită, rămasă acasă, privia semnul cu sincer interes. Omul mușcat de Brandt, ars de glonț, sfâșiat de schijă, părea că poartă deasupra bonetei strălucitoare aureolă, ca sfinții bizantini ai copilăriei noastre.

Un om dăduse ochii cu moartea.

Superlativ în ierarhia eroismului, ostașul trece pe uliți cu ceva straniu în ochi, speriat parcă de prea multa liniște.

Supt de boală, burdușit de culcări pe pământ, pe dărâmatul, prin grojduri, prin șanțuri, istovit de continuul efort, cu nervii ghem de sfori rupte, cu oasele dislocate, rumânul nu vrea nici onoruri, nici retorism patriotice.

Povestea lui e a tuturor, seacă, simplă, lipsită de imaginație.

La întrebări răspunde monosilabic.

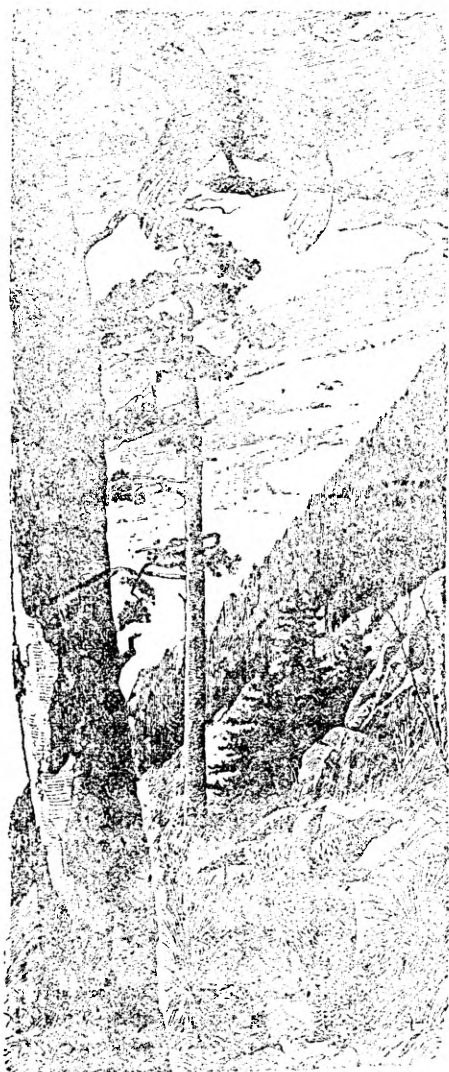
Iată-l așa și pe sergentul Dănău, Vasile Dănău, cojocarul din Arcanții Gorjului, venit la „Mobilizare” să-și ia formele de plecare acasă.

*

Azi are patru schije scoase din plămânul drept și un glonț din picior. Moartea l-a sărutat acolo, în valea dela Abinskaia. Vine direct din spital, pământiu, tras la față, îmbătrânit. Medicul vrea să-l trimită spre reformare, numai că Dănău nu vrea reformă, care — zice el — nu stă bine unui sergent. El vrea altceva.

— Continuare în pagina 3-a —

Cocoș de munte din părțile Rodnei

FOILETONUL „GAZETEI TRANSILVANIAI”

Prietenia dintre Alecsandri și Ion Ghica

de N. Georgescu-Tistu

— Sfârșit —

O prietenie ca a lor însă nu se putea distruge nici dintr'un conflict atât de adânc și pe o chestiune așa de însemnată. Explicația justă o dă însuși Ghica, scriindu-i în 1866: „... voi pe trece și cu el (e vorba de alt prieten, comun lor, Costache Negri) o săptămână fermecătoare; e drept că o să ne păzim cât se poate mai bine de a ne otrăvi cu politica... Fericiți cei care ca tine și mine găsec un leac contra devastărilor ei în fundul călimărilor”. Așa-dar, legătura dintre ei era în primul

rând a doi oameni de cultură, a doi scriitori. Conflictul pe tema Cuza a evidențiat unele deosebiri: Ghica a fost un ambițios, dar pe drept cuvânt, motiva chiar Alecsandri, fiindcă avea mari însușiri și pentru vieța politică și care se cereau valorificate. Era și un om violent, însă știa să se stăpânească. În tinerețe, firește, mai puțin. De atunci, diferența temperamentală dintre ei era vădită, căci Alecsandri, corectând o broșură a lui Ghica despre Ruși, a scos tot ce era prea violent și prea personal. Ciudată, această inversare de

situații: poetul potolit și echilibrat își temperează prietenul, om de știință exactă și de realități politice, însă de un temperament violent și uneori nestăpânit. Din asemenea conflicte ieșeau biruitoare încrederea și stima lor reciprocă, dar poate și mai mult cultul frumosului, al artei, care lua la amândoi forma, mai apropiată lor, a literaturii.

Prietenia lor s'a înveșnicit ridicându-se până la valoarea simbolică a unui motiv de artă curată. Căci toate povestirile amănunțite și cuprinzând în mare măsură fapte reale, pe care le înfățișează scrisorile lor, model al genului în literatura noastră, nu sunt, de fapt, decât un elogiu al prieteniei, o dantelare de cuvinte lucrată cu talent și duioșie pentru a fixa în mirajul artei, contra timpului care devorează și cele mai scumpe valori, evenimente trecute de mult, dar păstrând în amintirea lor suflul cald al vieții împărtășite în doi.

Rodul cel mai prețios al prieteniei lor au fost scrisorile dintre ei. Prilejul și motivele le găsim arătate de Ghica

INSTANTANE

Amintiri din tren

Deunăzi am întâlnit un cunoscut foarte posomorât intrând într'un magazin de manufactură. Era grăbit, cât pe aci să nu mă observe.

Intrând în vorbă cu el îmi spuse că vine dela București și-mi arată paltonul fără niciun nasture; toți îi fuseseră ruși în inghesuiala din tren. „Să-ți plătească și să nu călătorești acum, duduie!”

Despărțindu-mă de el îmi veni în minte o călătorie făcută cred în anul 1919, tot cam în condițiile acelea. Plecasem din Cluj spre Brașov. Cu mare greutate am putut răzbi printre cei ce se instalaseră pe treptele trenului. În coridor lumea inghesuită mai amar ca sardelele în cutie. Om lângă om. Până și cele mai discrete locuri din vagon erau pline cu pasageri și geamantane. Nu mai vorbesc de compartimente. Un fotoliu în compartiment era tot atât de greu să obții, cum se obținea pe vremuri un loc permanent în Liga Naționaliștilor. La asta nici nu m'am gândit. Eram bucuroasă că m'am putut răzbi cu spatele de peretele cupeului, ca să nu cad și obosită fiind mă schimbam mereu de pe un picior pe altul. În fața mea sta un soldat, se cuibărise pe lada lui de campanie. Văzându-mă așa trudită, mi-a făcut propunerea să-i șed pe genunchi. Avea omul inimă miloasă.

Eu am refuzat. Mai trecu ce trecu, — vreo două sau trei stații — camaradul care nu mă slăbea din ochi și vedea că abia mă mai țin pe picioare, își repetă din nou propunerea. Am refuzat și acum. El surâse și se lăsă mai greu pe lada lui de lemn. L-am rugat să-mi cedeze locul și mi-a răspuns să nu-i iau în nume de rău că n'o face, dar de două zile e tot pe drum și-i obosit. Acum îmi părea rău că nu-i primisem invitația. Mi se îndoiu genunchii și mă gândeam ca Sasul la masa Românului: Dă Doamne să mă mai îmbie odată. Au mai trecut câteva stații, iar m'am schimbat de pe un picior pe altul — soldatul meu părea acum indiferent. Eram disperată. Când iată, după ce am trecut de Aiud, se uită la mine și mă întrebă zimbând: „Nici acum n'ai ostenit Doamnă?”

Cred că ghiciți și Dvoastră că nu m'am lăsat îmbiată mai mult.

Când în fine, ajunserăm la Brașov, soldatul, un fiicău înalt și brav, îmi coborî bagajele în gară. L-am mulțumit pentru bunăvoința și osteneala lui și mi-a răspuns: „Nicio osteneală, Doamnă. Bucuros te-ași fi dus așa până 'n Dorohoi la mama”.

Ecat. Pitiș

Poezia lui Andrei Mureșianu

Considerațiuni preliminare

de Olimpiu Boțos

— Urmare. —

Poezia rămâne deci cu o valoare pur morală: evocarea eroilor martiri ai revoluției din 1848, pe care Mureșianu are frumoasă inspirație să-i așeze alături de marii martiri ai neamului, eroii istoriei noastre din veacurile trecute: un Ștefan cel Mare, un Mihai Viteazul un Ioan Corvin, — și e vrednic de reținut acest echilibru păstrat între valorile celor trei țări române.

O nouă evocare a trecutului glorios avem în *O dimineață pe Surul*, în care se exaltă în special sentimentul frăției și din nou ideea unității naționale, lăsată nouă moștenire de Mihai Viteazul:

Ma ce mă atrage cu-atâta tărie,
E rara icoană ce o am împrejur:
În dreapta văd țara ce-i zic Românie,
În stânga Moldova, cu ceru-i azur.

Invață din asta și tu Românie,
A strângeră la pieptu-ți pe dulcii tăi frați,
Și-a pune la cale ca a ta tinerime
Să fie 'nfrățită, ca pinii 'n Carpați.

Ultimele poezii ce mai sunt în categoria celor cu teme patriotice și naționale se referă toate la țările române de dincolo de Carpați. În *Anul nou 1854* deplânge soarta rea a celor două principate, nevoite în vremea aceea să servească „doi stăpâni” străini, și o amărăciune amestecată cu ură îl cuprinde la gândul că noul an nu va aduce nicio schimbare în bine. Tema este mai amplu tratată în *România la 1854* — care are două părți — cu stăruință asupra răutății dușmanului dela răsărit, cel mai periculos. Pe rând sunt evocate toate relele apucături de care azează „colosul” moscovit pentru a subjugă țările române: perfidia, intriga, cursa, cruzimea și barbaria.

Sentimentul de revoltă e mai vădit în partea întâia, care se termină cu o exaltare a eroismului, din nefericire nu prea reușit exprimată. Inspirată de ocupația rusească din Principate este și poezia *Trei monumente*.

În general, poeziile acestea nu depășesc ca semnificație o poezie literalmente „ocazională”. Eianul lui Andrei Mureșianu este scăzut și motivele se repetă, în forme din ce în ce mai banale. Rareori apare și câte un sentiment mai personal, ca deprimarea din *Eremitul din Carpați*, în care trebuie semnalată și nota satirică, sau consoalarea plină de înțelepciune din *Anul nou 1855*, în care utilizează pildele, ca în fabule, sau îndemnuri la unire, la părăsirea urei dintre frați, a certelor și intrigilor. Din *Moldova la anul 1855* trebuie reținută credința poezului în propășirea culturală pe care domnia lui Grigore Ghica o favorizează. Judecând după firea lui Andrei Mureșianu, după aspirațiunile lui din epoca deplinei sale sănătăți, și această apreciere ne apare tot numai ca o consolare.

Nu vom stăruii prea mult asupra poeziilor cu adevărat ocazionale și numai ocazionale. *Devotament principelui Carol de Schwarzenberg, La deschiderea Tipografiei Diecezane din Sibiu* — în realitate un omagiu Mitropolitului Sa-guna, — *Suvenirul Căpitanului M. N., Lui Francisc Iosif I.* — de două ori, întâia dintre ele remarcabilă pentru justa intuire a momentului istoric: eră de propășire culturală, — *Lui Ioan Mocioni, lui Lucian Mocioni, Imn popular* — versiune românească a imnului Casei de Habsburg, — *O fetiță la aniversarea mamei sale, Lui Grigoriu Pantasi, Lui Doxachi Hurmuzachi, Un epitaf, Un logograf*, și din nou *Un epitaf* — iată titlurile acestor poezii dintre care unele, prin dinasticismul lor austriac, înseamnă o adevărată abdicare pentru iredentismul lui Andrei Mureșianu.

* * *

Să mai amintim, în treacăt, și ultima categorie: anecdotele și parabolele versificate *Morții dela Ottenita, Elena în cetate, Locul fetei, Fanariotul și darea*. Calitatea lor esențială, pe lângă o versificație ușoară, fluentă, în care se resimte vechea influență a metricei populare, este umorul, împrumutat el însuși dela spiritul și literatura populară.

* * *

Pe temeiul constatărilor de până aici, să încercăm acum a formula câteva concluzii.

Ca profil psihologic, Andrei Mureșianu este un tipic ardelean, prin însușirile sale pozitive ca și prin cele negative. Având prilejul să culeagă îndemnuri din cele două medii caracteristice și în același timp diferențiate de viecea culturală românească ale Ardealului din veacul al XIX-lea, Blajul tradiționalist și Brașovul mai emancipat și mai receptiv, în urma legăturilor sale mai strânse cu țările românești de dincolo de Carpați, Andrei Mureșianu a fost la început el însuși un emancipat, creator al unei poziții de factură nouă, asemănătoare cu aceea a poezilor din principate, și a sfârșit în brațele latinismului retrograd sub raport artistic, care a anchilozat câteva timp avântul literaturii românești din această țară. Dărz în convingerile sale, grav și didactic într'o bună parte a operei sale, viforos și vizând mereu acțiunea — în acest sens o intrupare perfectă a acelui energetism prin care Domnul Pompiliu Constantinescu designa de curând însăși esența spriritualității ardelenice) — naționalismul și mândria originii române rămâne axa structurii sale sufletești, așa cum se exprimă aceasta în opera sa literară.

— Va urma —

1) În *Cronica literară* din „Vremea” (București) 20 Sept. 1942.

Predici în pustiu

Impărțirea timpului

Pornind dela minunatul gând „că munca de luminare a celor mulți să fie strădania necurmată a oricărui cărturar, cu adevărat patriot”, profesorul de Geologie al Universității din București, Președintele activ actual al Academiei Române d-l Ioan Simionescu ne dă o pildă uimitoare de activitate prolifică, făcându-te să-ți pui întrebarea? Oare cum își au împărțit timpul, oare când dorm și mănâncă unii oameni, ca să aibă timp și de activitatea lor profesională și să scrie zilnic articole de ziare și reviste și să scrie volum după volum și să-i vezi prezenți la toate manifestările de cultură și de solidaritate românească și să prezideze și îndrume Instituțiunile ca Academia Română, una din cele mai vaste și glorioase așezări culturale ale Țării românești și să duci și o vieață frumoasă familiară?

Ce împărțire de timp va fi avut și N. Iorga, acest fenomen minune a geniului creator românesc ca să dea atâta cât a dat neamului și țării sale? Tot ce scria, cu mâna proprie cu un scris mititel, delicat și subțire. Familia de o splendidă armonie creștea numeroasă în jurul lui, iară volumele proprii se înmulțeau așa de mult cum se înmulțesc cărțile străine într'o bibliotecă a unui bibliofil pasionat, în timp ce îl găseai ambasador celebru al cuvântului inaripat în toate colțurile țării românești, la Universitate, în Parlament, și așa de deseori în Franța, Italia și toate țările culte ale Apusului?

Fiindcă însă Președintele actual al Academiei Române îmi inspiră acest articol revin la Domnia sa. Se pot grupa în 3 categorii cărțile scrise de Profesorul I. Simionescu: 1) Cărți cuprinzând unitatea geografică, plantele și animalele țării noastre: *Tara noastră, Tinere cunoaște-ți țara, Fauna României, Flora României, Tinere cunoaște-ți arborii*, 2) 5 volume mari cuprinzând Pitorescul României. Aci aparțin zeci, poate și sute de broșurele publicate de mult la Casa Școalelor. 3) Cărți ce privesc direct elementul Omenesc: *Tinere cunoaște-ți Neamul*. Oameni aleși, orașe și sate, etc.

Recent ieșit de sub tipar: *Pitorescul României: Prin Munții noștri* Vol. IV.

În orașe și sate din România dedicată soției sale, profesorul I. Simionescu își trădează în parte această prodigioasă activitate: *Soția sa ideală, care îi lua cu totul orice grijă de gospodărie*, ca să se poată dedica călătoriilor și studiilor sale. Alte secrete ale unei bune împărțiri a timpului le trazed eu:

1. Nu zăbovește nicicând în pat peste 7 ore.

2. Nu pierde niciun moment în inactivitate. Pe deasupra tuturor scânteia divină. Iată de ce așa de puțin ne ridicăm peste mediocritate.

Dr. M. Suciu-Sibianu

În introducerea destinată să deschidă ediția din 1887: „Cât îmi place în orele mele de izolare să-mi aduc aminte de unii din oamenii, cu care am trăit alături, pe care i-am văzut luptând cu abnegațiune și curaj pentru redobândirea drepturilor țării și pentru libertate. Găsesc o mulțumire nespusă a-mi rememora faptele și cuvintele lor și a le binecuvânta numele și memoria.

Intr'o seară lungă de iarnă, pe când ninsoarea bătea în geamuri, așezați în jețuri la gura sobei, dinaintea unei flăcări dulci și luminoase, am petrecut ore întregi și plăcute cu amicul meu Vasile Alecsandri, povestindu-ne unul altuia suvenirile noastre din tinerete. Se apropia de ziuă când ne-am adus aminte de camerele noastre de culcat și ne-am despărțit, găsindu-ne amândoi la un gând zicându-ne:

De ce nu ne-am scrie unul altuia sub formă de epistole intime cele ce ne-am povestit într'astă seară, poate că unele din istorioarele noastre ar inte-

resa pe unii dintre acei care n'au trăit p'acele vremi?

Și astfel am început o corespondență, deși adesea întreruptă, dar pe care am reînnoit-o de câte ori ocupațiunile ne-au permis, corespondență în care ne-am ferit de atâtea invective, fără însă a ne abate niciodată a spune adevărul”.

Alecsandri care scria în atâtea genuri, n'a făcut decât două scrisori din ciclul proiectat; Ghica însă a scris multe, cunoscutele lui scrisori, parte publicate întâi în reviste, mai ales în *Convorbiri literare*, apoi în volum, începând cu ediția din 1884, îngrijită de răposatul mare bibliotecar al Academiei Române, Ion Bianu. A fost genul care convenea mai bine talentului literar al lui Ion Ghica. Prima scrisoare a apărut în *Convorbiri literare* din 1880 sub titlul *Din vremea lui Ghica Voevod* și cu o notă a redacției revistei, care comunică amănuntul de valoare pentru noi, că Alecsandri i-a înmănat manuscrisul lui Ghica, încă un semn al grijei priete-

nești ce avea fiecare din ei pentru opera celuilalt.

Scrisorile au fost mult gustate de public (Alecsandri spune: „... au fost și sunt un adevărat noroc pentru această revistă”) și ele au rămas de atunci ca unele din cele mai plăcute și mai instructive lecturi din literatura românească. În ele ni se perindă oameni și lucruri dela noi de acum un veac, ni se par însă foarte, foarte vechi, atât de mult s'au schimbat vremile. Documentar, scrisorile lui Ion Ghica, extrem de sugestive, cu darul retrăirii pe care îl are literatura înaltă, ne sunt nespuse de necesare. Fără ele cu greu am înțelege și în niciun caz nu am putea întui firul continuității marilor profesori, prin care a trecut în ultimul secol societatea românească. Evocarea e în multe locuri desăvârșită, chiar dacă evenimentele nu sunt totdeauna perfect autentice. Ghica revinve, cu un rar talent epic la începutul literaturii noastre moderne, dominate în chip firesc de lirism, o sumă de personaje și de

fapte. Retrăim epoca celor doi prieteni și a părinților lor. Dacă opera lui Alecsandri n'ar fi așa de întinsă și de variată, reprezentând aceeași epocă, am regreta și mai mult prea puțină lui contribuție la scrisorile acestea, care subliniază în chip strălucit rodnică prietenie a doi din cei mai mari scriitori ai noștri.

De prietenia lor ne vorbesc și alte scrisori decât cele din ciclul atât de cunoscut, pomenit aci. Sunt scrisorile care conțin amintirile lui Ion Ghica din pribegia după 1848 și altele publicate pria reviste și volume diferite. Dar sunt și unele nepublicate. Chiar în prezent am una la mine, comunicată prin bunăvoință Domnului Mihail Kogălniceanu. Scrisoarea e dela Ion Ghica, în limba franceză, și poartă data: Londra, 24 Mai 1884. E deci din vremea când era ministru plenipotențiar al României în Anglia, epoca tocmai a publicării în volum a celebrelor scrisori către Vasile Alecsandri.

În epistola aceasta franceză inedită,

Ziua Domnului

Sub scutul Crucii

Sf. Marcu, VIII; 34.

Suntem în a treia Duminecă a postului mare, închinată sfinței Crucii.

Poate niciuna din paginile evangheliilor nu este mai atrăgătoare, pentru suflet, ca cea în care se cuprinde sguđuitoarea suferință a Domnului pentru omenire.

Mântuitorul a cucerit sufletul unei lumi întregi prin suflul lui plin de iubire. Acest desăvârșit exemplu l-a dat pe Crucea de pe înălțimea Golgoetei. Și prin sacrificiul său a lăsat omenirii comoara iubirii jertfelnice.

Sunt douăzeci de veacuri de atunci de când iubirea lui Hristos stăpânește lumea și totuși n'am învățat încă să ne iubim.

Pământul cu mulțimea patimilor ne încătușează sufletul, împiedicându-ne să ne ridicăm la o viață mai înaltă. Presiunea acestor rele asupra lui îl face să dea drumul virtuților, nepăstrând decât ispititele trupului.

Dar Mântuitorul ne dă, în această zi, o întreită cale pentru a ne sui pe culmile nemuririi; lepădarea de sine, purtarea crucii și urmarea Lui.

Lepădarea de sine înseamnă oprirea tuturor îmboldirilor și poftelor trupului. Ea este biruința asupra trupului nostru; afirmarea virtuților morale ce înobilează și înalță pe om pe căile lui Dumnezeu.

Purtarea crucii înseamnă suportarea cu seninătate a tuturor suferințelor sufletești și trupesti. Acest mijloc de biruință asupra lumii ne apropie de Isus și ne face să-l urmăm Lui. Este mijlocul de primire a sufletului și de sânguire spre vrednicia binecuvântării și milosteniei Crucii.

Să purtăm crucea ca pe o făclie aprinsă și s'o binevestim tuturor. Să vedem și noi în acest semn biruitor realizarea dreptății și iubirii Domnului față de om.

Acest semn ne însoțește dela leagăn la mormânt. Cu Ea ne însemnăm fruntea, inima și brațele. „Ne însemnăm fruntea, spune sf. Ambrozii, pentru că totdeauna trebuie să mărturisim pe Hristos; inima pentru că totdeauna trebuie să-L iubim; brațele pentru că totdeauna trebuie să lucrăm pentru El”.

Să purtăm crucea suferințelor și jertfei pentru ridicarea păcatelor lumii. Cu purtarea acestei Crucii se lauda apostolul Pavel când scria Galatenilor: „Iar mie să nu-mi fie a mă lauda fără numai în Crucea Domnului”.

Pleada mucenicilor, care și-au înscunat fruntea cu laurii suferinței și ai morții martirice, trăiau cu Hristos. Nu se rușinau de El. Il purtau în suflet și-și făceau o cinste din mărturisirea pe față a credinței în El. Scopul trăirii lor era viața pentru Isus și evanghelia Lui.

Unde sunt acele vremuri, când cel mai de preț bun al omului era sufletul?

Azi suferințele grele au umplut câmpurile de luptă, uscatul, marea și văzduhul. Greutatea lor apasă pe om lovindu-l de pământ. Toate aceste neajunsuri ne trimit însă la izvoarele credinței, la Hristos.

Nici să-L nesocotim, nici să-L uităm. Urgia care s'a abătut asupra noastră și viitorul care ne frământă este, se pare, tăgăduirea cu fapta a lui Hristos. Leacul este pășirea drumului lăcomiei, trufiei și desfrăului.

Este greu aceasta? Ce jug mai dulce decât pacea inimii și ce sarcină mai ușoară decât lupta pentru înlăturarea păcatului?

Iată lepădarea de sine, purtarea Crucii și urmarea lui Hristos. Iată calea păcii dintre neamuri și a fericirii dela pământ la cer.

Pr. Nic. Bărsan

Medicul NOSTRU

Malaria

de Dr. Valeriu Sînghe

O boală multă vreme misterioasă, pentru că decima omenirea, fără să se cunoască germenele și felul ei de propagare, misterul malariei a fost descoperit abia în anul 1880, când învățatul medic francez Laveran a descoperit în sângele oamenilor bolnavi de această boală parazitul care cauza boala.

Malaria se mai numește și *paludism* (dela cuvântul latinesc palus = mlaștină), sau *frigari*, *friguri palustre*.

Intinderea malariei se reduce la o parte a globului terestru și printre țările care au tristul privilegiu de a fi bătute de această boală este și România. Malaria este răspândită în următoarele țări: Franța, Italia, Grecia, România, Egiptul, Algeria, Senegalul, Madagascarul, Cochinchina, Mexicul, Antilele și America Centrală. La noi în țară este cunoscută cu deosebire în regiunile mlaștinoase, cum e Delta Dunării. Din fericire la noi în Brașov și în general în Ardeal această boală este puțin cunoscută.

Boala este datorită unui parazit, numit hematozvorul lui Laveran, pe care-l transmite dela om la om un țânțar din specia anofeles.

Infecția cu acest parazit se produce în felul următor: Țânțarul anofeles înțapă pe omul bolnav, sugându-i sângele în care se găsește parazitul lui Laveran. După aceea înțapă pe omul sănătos, inoculând în sângele acestuia parazitul, îmbolnăvind astfel pe cel înțepat.

În afară de parazit, care e cauza principală a bolii, mai sunt și alte cauze adjuce cum sunt: căldura (anotimpurile și climatele calde), umiditatea (mlaștinile) și influențele individuale. În regiunile impaludate locuitorii autohtoni prin contaminările repetate cronice au rămas cu un oarecare grad de imunitate, din care cauză fac forme mai discrete de boală, în timp ce nou veniții se îmbolnăvesc de forme grave.

Parazitul malariei se numește *plasmodium* și se prezintă sub trei varietăți: *plasmodium malariae* care dă febra cvartă, (tot la 4 zile) *plasmodium vivax* care dă febra terță benignă (tot la 3 zile) și *plasmodium falciparum* care dă febra terță malignă, cu forme grave de malarie.

Semnele bolii: Boala are o perioadă de incubație (timpul dela data infecției până la apariția bolii) de 6—20 zile. La unii boala începe cu o stare generală rea, cu toropeală, febră mai mult sau puțin ridicată zilnică, dureri în tot corpul, insomnie. Starea febrilă din această fază se numește *febră remitentă*, sau *febră continuă palustră*. În această fază de multeori malaria se confundă cu o febră tifoidă.

Malaria obișnuită e cunoscută însă sub forma de *febră intermitentă*, febră care survine sub formă de accese zilnice, sau la 3 zile, la 4 zile sau chiar la mai multe zile.

Un acces de febră palustră se caracterizează prin 3 faze: întâi frisonul, senzația de frig, de unde și denumirea de friguri, bolnavului îi clănțane dinții de frig, îi tremură tot corpul, deși temperatura corpului este ridicată. După 1—2 ore intră în faza 2-a, cu febră mare până la 40° și chiar mai mult. După 1—2 ore începe faza 3-a, când bolnavul transpiră (asudă) enorm și temperatura scade, fază care ține 2—4 ore.

Uneori accesele de febră intermitentă se pot complica de febră pernicioasă, o formă gravă de malarie, în timpul căreia bolnavul cade într-o stare

comatoasă (bolnavul este ca și pierdut), sau în colaps (cu slăbirea inimii).

Prin repetarea acceselor de malarie, dacă bolnavul nu este îngrijit, duce la cașecisie, adică la o anemie și slăbire generală extrem de pronunțată.

Ceea ce bate la ochi la un malaric este anemia gravă, din cauză că parazitii distrug globulele roșii din sânge.

O altă caracteristică în malarie este mărirea splinei, care la unii bolnavi ia dimensiuni considerabile.

Malaria este cauza a o mulțime de complicații, cauzate fie direct de hematozoar, fie prin starea de debilitate pe care o cauzează organismului, făcându-l mai receptiv pentru boală. A însăra toate aceste complicații ar însemna să enumerăm o mulțime de capitole din patologia umană. Ceea ce pot spune este că aproape nu este organ care să nu sufere din cauza malariei.

Diagnosticul cel mai sigur al acestei boli se face prin examenul de laborator, examinându-se sângele omului bolnav recoltat pe cât posibil în timpul accesului.

Despre malarie se spune că este o boală benignă, făcând mulți bolnavi, dar puțin morți. Mai ales azi, cu mijloacele terapeutice și preventive, de care dispunem, numărul malaricilor scade tot mai mult.

Tratament. În stadiul actual al științei au existat medicamente antimalarice cu valoare de *magna therapia sterilisans*, care să vindecă rapid și radical. Vindecarea în paludism este un proces de lungă durată și este rezultatul acțiunii asociate a medicamentului și a mijloacelor de apărare proprii ale organismului.

Malaria se vindecă prin chinină, prin atebriină, prin plasmochină, care se administrează bolnavului separat sau combinate între ele: chiein-plasmochin, sau atebriin-plasmochin, în doze și intervale ce le fixează medicul curant.

Profilaxia sau prevenirea malariei. Profilaxia generală a malariei o face civilizația prin asanarea mlaștinilor, a bălților, în care își depun țânțarii ouăle, — prin lupta contra țânțarilor. Actualmente acest deciderat se obține prin un preparat numit verdele de Paris, care amestecat cu praf de drum se aruncă în mlaștini pentru a omori larvele de țânțari. Tot în acest scop se poate arunca în bălți petrol sau uleiuri grele.

De întâpăturile țânțarilor ne ferim punând, în regiunile unde bătue paludismul, plasă de sarmă deasă la geamuri, pentru ca să nu pătrundă țânțarii în locuințe.

Preventiv se poate da de două ori pe săptămână câte 0,50 ctgr. sau zilnic 0,25—0,40 ctgr. chinină.

În legătură cu asanarea bălților e demn de menționat că în Brașov, în cartierul Spreng, avem acele bălți, care la un moment dat pot deveni sursă de infecție malarică. Serviciul sanitar al municipiului Brașov a semnalat în repetate rânduri această primejdie, cerând asanarea terenului dela Spreng, până azi însă cei vizați n'au făcut nimic în acest sens.

Curierul Bibliotecii „Astra”

Delegații Căminurilor Culturale care au primit deja biblioteci sunt rugați să treacă pe la sediul Despărțământului județean pentru a-și ridica și suplimentul de 27 volume.

Cronica Agricolă

Mobilizarea agricolă

de I. Bădos

În nr. 62 din 15 Martie al Monitorului Oficial a apărut Decretul Lege despre mobilizarea agricolă, iar în nr. 65 din 18 Martie Decretul Lege pentru fixarea condițiilor de dijmă la cultura terenurilor agricole.

Amândouă aceste Decrete legi ca și numeroasele ordonanțe ministeriale privitoare la muncile agricole urmăresc stimularea și deci sporirea producției noastre.

Înțelege fiecare cetățean și trebuie să înțeleagă că între împrejurările grele de astăzi conducerea de stat își îndeplinește cea mai elementară datorie când ia măsurile cerute de vremurile de astăzi spre a asigura hrana și aprovizionarea fără scădere a armatei luptătoare, a populației muncitoare din întreprinderi și uzine și a întregii populații a țării.

Prin legea de față legiuitorul urmărește: însămânțarea tuturor suprafețelor cultivabile, repararea felurilor de culturi, asigurarea și organizarea muncilor agricole, ca și a inventarului agricol prin cea mai cuminte împărțire și întrebuițare a cantităților întrecătoare producătorului.

Pentru atingerea acestui scop statul se va îngriji prin comitetele agricole județene și cele comunale de aprovizionarea cu sămânțe și va face o serie întreagă de înlesniri și va sta la îndemâna producătorilor cu mijloace de ușurare spre a-și atinge scopul propus.

Prin legea de față statul prevede măsurile necesare de lucrare a pământurilor și în cazul când cultivatorul priceput este plecat să-și facă datorița pentru țară cu arma.

Se prevăd normele de mobilizare pe loc pentru producători sau de înlocuirea lor prin persoane nemobilizabile ori rechiziționate anume pentru conducerea gospodăriilor celor căzuți pe câmpul de onoare, ori ajunși în imposibilitatea de a-și conduce singuri gospodăriile.

Se reglementează și felul rechizițiilor dela producători, cărora nu li se vor mai ridica uneltele economice, animalele și mașinile necesare unei rodnice producții.

O grijă deosebită se are prin legea de față și de întrebuițarea invalizilor în organizarea și conducerea muncilor agricole.

Statul are grijă, ca dând aceste favoruri și ajutoare producătorilor, să aibă el puterea de a repartiza întreaga recoltă pentru a putea asigura aprovizionarea armatelor de operațiuni, a populației civile, a industriei cu materii prime și de a asigura stocurile necesare pentru export din produsele agricole și forestiere, cum și spre a-și asigura anumite rezerve pentru anii cu producție agricolă scăzută.

Prin Decretul Lege despre dijmă se stabilesc normele legale de lucrare și împărțire a recoltei lucrată în parte, după diferitele obiceiuri și învoielii din diferitele regiuni.

Amândouă Decrete Lege prevăd și sancțiuni foarte aspre contra celor care nu ar observa și nu s'ar supune prevederilor legale sau ar încerca să le eludeze.

Pedepsele vor fi croite în bani și închisori.

Fiind însă prevederile legii în interesul națiunii și al cetățenilor, suntem siguri că nu va fi nevoie de pedepse, fiind Românul din firea sa înțelegător, muncitor și disciplinat.

Cei sărutați de moarte

de Ion Colan

Continuarea din pagina 1-a

In sat la el e cojocar; adică a fost, că acum ani întregi nu va mai fi în stare să înflorească pleptare „ca pe la Sibii”. O să se apuce de un mic negoț. Mă roagă să-l fac eu cerere către „Domnul Minister” ca să fie scutit de patentă pentru neguțătoria pe care-o va putea face — nici el nu știe de ce se va putea apuca — și să nu mai facă prestație, că nu-l lasă plămânil.

Atâta vrea.

Luăm hârtie de trei lei și scriem amândoi „Domnului Minister” așa cum mă roagă Dănu. De-aș fi eu Ministru, aș apăsa pe cerere: **Se aprobă!** Dar cum nu sunt, Dănu pleacă, proptindu-se'n bățul de alun, să aștepte acasă „rezoluția”.

Pleacă și duce cu el un semn pe braț.

Acuma au mulți semne d'astea. Cine să se mai uite la ele?

Un om sărutat de moarte pleacă acasă.

Numai de nu s'ar găsi vreun mărunțel perceptor rural, plin de neomenos zel, să-l bată toba pentru drepturile țării, ori vreun premare arătos, care să-l scoată la prestație, să sape gropi...

Că gropi a săpat Dănu destule acolo. Până și pe-a lui și-o începuse, tot pentru drepturile țării.

Dar a vrut Dumnezeu altfel.

Iar când Dumnezeu vrea așa, apoi nici țara, nici perceptorul, nici premarele să nu vrea altfel.

Cojocarul Dănu, Dănu Vasile, contingentul 1934, a evadat din Arcații Gorjului, devenind, prin semnul dela braț, cineva în țara asta.

Cineva!

Și poate se va băga de seamă că aici cuvântul scris m'a durut pentru sergentul Vasile Dănu, dar inima pentru toți cei din categoria sărutaților de moarte.

Scutire de amendă

Se aduce la cunoștința publicului contribuabil că Ministerul de Finanțe cu ordinul Nr. 296.823-943, în mod cu totul excepțional scutește de amenzi pe toți aceia care din diferite motive nu au avut posibilitatea să-și achite impozitele din venituri, care nu le-au declarat în termen adică sustrate, în sensul că dacă achită impozitele respective în cursul lunii Martie 1943, cu majorările legale, vor fi absolviți de amendă.

După data de 31 Martie organele de inspecție și control vor proceda la verificări și dresarea actelor de contravenție pentru toate aceste evaziuni, fără nicio distincțiune, iar amenzile respective se vor încasa în întregime fără nicio reducere, întrucât Ministerul este hotărât să nu mai acorde niciun avantaj după această dată.

Un mare stat român o necesitate istorică

de N. Babole

— Continuare din pag. 1-a —

Iată prima recunoaștere oficială a rolului internațional pe care România avea să-l joace la gurile Dunării și la poarta Orientului ca stat tampon între Rusia și Austria; iată exprimată în mod categoric necesitatea ființării unui stat unitar pe pământul Daciei de odinioară.

Dar crearea acestui stat nu putea fi întâmplătoare, nici nu putea ieși din jocul capricios al combinațiilor politice străine de neamul nostru. El trebuia să ră-

sară în mod natural dintr'un lung proces istoric, el trebuia să fie rezultatul unor necesități politice și naționale firești, fructul străduințelor de veacuri ale neamului nostru.

Acest stat, creat de vigoarea fără seamăn a neamului nostru, corespunzând unor cerințe etnice și naționale de neînălțat, dar și unor postulate internaționale de primul ordin, are încă și azi de îndeplinit, precum în trecut, o misiune istorică sfântă de apărător al civilizației apusene.

Ghica se preocupă de sănătatea poetului, care se simțea rău în acel an, în care a murit și fratele său iubit, Colonelul și diplomatul Iancu Alecsandri. Ghica își îndeamnă prietenul să călătorească după întremare, iar dacă vine la Paris, să nu uite a trece Canalul Mănecii, ca să-l vadă la Londra. Dorința i s'a împlinit. Peste un an, Alecsandri va fi ministru plenipotențiar al României la Paris. Știm din amintirile unui colaborator de atunci al lor, George Bengescu, bibliograful, că cea mai mare plăcere a celor doi miniștri era să se viziteze din când în când la Paris și Londra, iar corespondența dintre ei, diplomatcă și amicală, era foarte asiduă, spre bucuria lor și folosul țării.

Cu sănătatea din ce în ce mai slăbită, poetul se întoarce la Mircești lui dragi și acolo moare la 2 August 1890. Vieța lor s'a desfășurat și în ultimii ani paralel. Ghica s'a întors în țară cam în aceeași vreme și a trăit retras și bolnav tot într'un sat, în conacul dela Ghergheni, nu departe

de București. D-l N. Petrașcu, scriind despre Ion Ghica din acest timp, face afirmația că, după moartea lui Vasile Alecsandri, prietenul său de o viață întreagă n'a mai avut plăcerea să scrie. Durerea despărțirii va fi fost mare. De altfel Ghica la rândul-i, bătrân și suferind s'a stins la Ghergheni în Aprilie 1897, în aceeași zi de 22 a lunii, ca și poetul drag.

În două cripte din curțile bătrânești dela țară, una din Moldova și alta din Muntenia, își dorm somnul de veci, înfrățiți și după moarte în același cadru de odihnă binemeritată, cei doi mari prieteni, care vor sta pururi alături în smerita noastră admirație pentru nepieritoarea lor operă literară și națională, împletită din talent, dar și din exemplara lor stimulare prietenească.

NOI nu avem subvenții dela nimeni.

Tăbăcarii din Făgăraș

de V. Literat

La 28 Martie 1943 sunt 300 de ani încheiați, de când breasla sau țehiul tăbăcarilor din Făgăraș a dobândit aprobarea statutelor sale. După căderea Făgărașului dela Țara Românească, aceasta a fost nucleul, în jurul cărui s'au dezvoltat primele începuturi de organizație națională și bisericească a Românilor de aici.

Prin munca lor, tăbăcarii s'au impus dela început, încât cei de alt neam și lege, care atunci dictau în toate, au trebuit să accepte chiar în orașul Făgăraș organizația aceasta, făcută de Români și pentru Români. Privilegiul de a fi îndreptățiți să lucreze piei de tot felul și să le vândă pe piața orașului, ei îl plăteau destul de scump către Cetate, care era domnul feudal al locului. Încă dela întâiele statute, se cerea breslei să dea anual un impozit în natură de 600 piei de vite mici, precum și 70 de piei de vite mari. Dar asta dovedește că tăbăcarii noștri se pricepeau încă dela început să lucreze orice fel de piei.

La data încuviințării statutelor au fost numai 12 tovarăși în breaslă, care practicaseră meseria și până atunci. — În decursul timpului, și după rentabilitatea meseriei, numărul lor a crescut, apoi a mai scăzut. Până mai ieri lucrau încă 25-26 meșteri, astăzi în vremuri grele, mai lucrează cu toată inima 15 inși. Dacă stai de vorbă cu ei, rămâi uimit câtă pasiune pun oamenii aceștia în meseria lor, ceea ce nu-i de mirare, fiindcă cei mai mulți dintre ei numără mai multe generații de meșteri în aceeași breaslă. Dacă un vânt de

primăvară ar adia cât de cât și pe la ei, de sigur că și cei 11, care azi mai stau în așteptare, se vor înșira din nou la munca trecută în tradiție familiară.

De un timp ei au fost siliți să se restrângă mai mult la tăbăcitură de oaie, pentru căptușeli. Cu câteva zeci de ani în urmă însă ei lucrau și piei de vite mari, pentru opinci și talpă, dar mai ales erau vestiți prin cordovanul fabricat de ei, vâpsit în negru ori în roșu sau galben, pe care-l căutau nu numai țărani de pe o mare întindere din jurul Făgărașului, dar chiar și până în ținutul Clujului și al Bistriței. Din aceste piei de capră și de țap se făceau vestitele cizme roșii și galbene, atât de prețuite altădată de lumea dela sate.

E de dorit ca acești meșteri să fie puși din nou în situația de a lucra tot felul de piele. Cu aptitudinile și tradițiile lor meșteșugărești, precum și cu un pic de sprijin de sus, ei ar duce departe meseria argăsitului, care mai trebuie mult până să putem spune că e în întregime românească.

Noi ne plecăm cu cinste înaintea muncii lor, care a fost dusă cu stăruință și încordare trei sute de ani fără întrerupere. A treia sută aniversară trebuie sărbătorită în mod demn. De oarece nu e timp ca ea să se facă exact la 28 Martie din acest an, să se facă la toamnă. La sărbătoarea familiară a tăbăcarilor din loc, își va da partea de contribuție și „Astra” făgărașeană.

Se mai alătură cineva la noi?

Reviste și ziare Apărarea pasivă

Ramuri (Craiova, Ian.-Febr.) Un reușit portret a lui **Delavrancea** ca orator face d-l I. Valjan. Reținem frazele prin care marele orator a definit milenarul destin al Carpaților.

„Carpații n'au existat ca hotar, ci ca șira spinării unei ființe vii, care a suferit de goana vremilor vitrege. Și azi se ridică poporul român ca un uriaș scuturându-și țărâna din barbă și de pe brațe lanțurile“.

Comentarii și însemnări critice bogate.

Pagini Literare (Turda nr. 2—3). Un articol de justă caracterizare a activității literare a lui Oct. C. Tăslăuanu semnează harnicul director al revistei d-l T. Murășanu.

Figura lui Pavel Dan e evocată duios de M. Iosivas.

Am dori să se completeze „poezia patriei sfășiate“.

Revista Fundațiilor Regale (București, Nr. 3).

Remarcabile studiile: Latinitatea și italianitatea în Europa sudestică și Despre Traian (trad. din spaniolă de Al. Popescu-Telega) ca și Scurtă mărturisire a României de d-l Ion Conea.

Cronicele și Revista Revistelor bogate ca întotdeauna.

Timpul Transilvaniei (Arad) după numărul închinat memoriei Episcopului R. Ciorogariu și protopopului Dr. Gh. Popovici, numărul ultim e închinat lui **Vasile Goldiș**, **Ștefan Cicio-Pop** și altor bărbați distinși.

Făt-Frumos (Cernăuți, Ian.-Febr.) D-l Em. Bucuța închină o pagină duioasă amintirii lui **Horia Teculescu**.

Detunata

Cu data de 14 Martie a apărut primul număr al gazetei săptămânale „Detunata“ pusă în exclusivul serviciu al cauzei moșilor.

Numele tinerilor ce și-au strâns cu căldură mâna sunt cunoscute din frumoasele eforturi ce le fac pentru ridicarea și îmbrățișarea sorții Moșilor.

Directorul este un încercat „astrist“ și comandant de Șoimi, care ne-a dovedit și prin cooperativa Horia și prin frumoasele serbări din Abrud ale adunării generale „Astra“ ce poate face o voință hotărâtă pusă în slujba cinstită a oropsitului neam moșesc, al cărui nume a servit atâtor ca simplă trambulină.

Ceilalți doi tineri sunt două speranțe frumoase.

Vom urmări cu interes această frumoasă pornire la drum. Le dorim noroc și izbândă.

(ib)

Un stăpân milos pentru doi câni șocari ne-veritabili dar buni și credincioși.

Comandamentul Zonei A. P. Brașov comunică următoarele:

I. Duminecă 28 Martie se va executa un exercițiu de alarmă.

II. Inceperea alarmei la ora 9 se va da de sirenele Municipiului și întreprinderilor prin semnalul real de „Alarmă„: „Sunete modulate, durata 1 minut“.

Toată populația fără nicio excepție va executa toate măsurile de Apărare Pasivă.

— Vehiculele se vor opri pe străzile laterale ale arterelor principale iar pasagerii vor intra în adăpostul cel mai apropiat.

— Populația se va adăposti în adăposturile publice și proprii.

— Echipele proprii ale întreprinderilor de orice fel, instituțiilor civile și militare, ale blocurilor, ale caselor particulare, vor ocupa amplasamentele fixate pentru îndeplinirea misiunii lor, în apărarea pasivă.

— Toate formațiunile de apărare pasivă ale Municipiului, oameni și vehicule, în fuga cea mai mare se vor aduna la locurile fixate prin ordinele de serviciu sau înștiințările speciale.

— Nu se vor folosi telefoanele pentru convorbiri particulare, decât numai pentru autoritățile militare și organele de apărare pasivă ale Municipiului Brașov.

III. Incetarea alarmei la ora 9,30.

Se va da de sirenele Municipiului și întreprinderilor prin semnalul real de: „Incetarea alarmei“: „sunete lungi, liniștitoare, durata 1 minut“.

— Se va relua toată activitatea normală.

— Toate formațiunile de apărare pasivă ale Municipiului — oameni și vehicule — vor rămâne pe loc, pentru a se proceda la apel, verificarea materialelor de dotare și pentru a se face o ședință de instrucție.

— Toți acei care, întârziati din cauză de forță majoră, până la darea încetării alarmei, nu vor fi ajuns la locurile fixate formațiunii municipale din care fac parte, nu se vor întoarce acasă ci se vor duce în fuga cea mai mare la locurile fixate în ordinele de serviciu sau înștiințările speciale, pentru a lua parte la apel, verificarea materialelor de dotare și la ședința de instrucție.

Intrați în joc

acum la clasa 2-a
TOT CU 400 LEI

Nu este prea târziu!

Amănunte la colectori.

LOTERIA DE STAT PE CLASE

Tragerea la 28 și 29 Martie 1943

LA FUNDATIA CAROL I

Conferințele pentru muncitori

organizate de

Asociațiunea culturală „Astra“ și Muncă și Lumină

La 14. III. 1943 D-1 I. Gârbacea, Profesor univ.: **Prețurile pieții și motivele fluctuațiilor.**

Filme culturale.

Jurnal sonor, **Lupta pentru pâine** (380 m.) **Recolta germană în conserve** (330 m.)

La 21. III. 1943 D-1 Dr. Suciu Valentin: **Rostul și importanța asigurărilor sociale.**

Jurnal sonor, **Atelierele germane** (500 m.) **Expoziția din München** 306 m. 1931.

La 28. III. 1943 D-1 Dr. Colbazi Emil medic: **Apărarea contra bolilor venerice.**

Jurnal sonor, **Sănătatea nu este ceva întâmplător** (353 m.) **Lumină, mai multă lumină** (557 m.)

La 4. IV. 1943 D-1 Dr. Căllman Nicolae: **Gospodăria model a muncitorului și sănătatea lui.**

Jurnal sonor, **Copiii noștri, viitorul nostru**, (384 m.) **Tineretul muncește.** (591 m)

ANUNȚ

Institutul Cartografic „UNIREA“ Brașov, Str. Lungă 20, angajează imediat copii: fete și băieți, în vârstă de peste 14 ani cu un salariu minim de Lei 650 săptămânal — plus eventuale ore suplimentare.

De vânzare o casă în comuna Satulung pe strada Principală, compusă din patru camere și bucătărie, pivniță și grădină cu pomi fructiferi, apă în curte și instalație electrică.

Informații la biroul Tipografiei „Astra“, Str. Lungă No. 1.

De închiriat în Schei Podul-grid, loc ferit, casă grădina; 2 camere, bucătărie, baie, Lei 4000. Dr. Suciu-Siblanu Tf. 2585.

C.E.C.-ul și ASIGURARILE SOCIALE

Plata pensiilor la domiciliul asiguraților.

Nu există o mai potrivită implementare de feluri și de idealuri decât între Casa de Economii și Asigurările Sociale. Într-adevăr amândouă aceste instituții au fost create pentru a îndeplini aceeași funcțiune: ridicarea stării materiale a categoriilor sociale cu venituri modeste.

Pe urmele acestui ideal, atât CEC-ul cât și Casa Națională a Asiguraților Sociale printr-o fericită înțelegere și colaborare au pus în practică unul dintre serviciile cele mai însemnate și anume: **plata pensiilor la domiciliul asiguraților.**

Astfel toți pensionarii Asiguraților Sociale din întreaga țară primesc acum pensia acasă, fără a mai face

vreo deplasare pentru a intra în posesia acestui drept.

Introducerea serviciului de plată a pensiilor la domiciliu prin cecuri a fost posibilă datorită organizației tehnice a CEC-ului, care, în vederea acestui operațiunii, a adus din străinătate mașini speciale de imprimat și calculat, înființând o secțiune specială a pensiilor.

Astăzi CEC-ul plătește la domiciliu pensiile a aproape 40.000 pensionari ai Asiguraților Sociale, răspândiți în toată țara. Este de remarcă că CEC-ul, care și-a luat sarcina de a plăti până și cele mai mici pensii, n'a urmărit niciun beneficiu material, înțelegând să dea astfel un concurs larg operei de dezvoltare și de moder-

nizare a Asiguraților Sociale, care a pășit într-o fază dinamică, sub actuala conducere.

În același fel CEC-ul plătește acum și pensiile militare din Capitală și studiază extinderea serviciului de plată și la pensionarii militari din provincie.

În sfârșit, legea Nr. 982 din 12 Noemvrie 1941 a deschis calea spre plata tuturor pensiilor stabilite în sarcina Casei Generale de Pensii. În data ce toate lucrările pregătitoare vor fi încheiate, se va putea pune în aplicare și acest nou serviciu de o mare însemnătate socială și națională.

Informațiuni

Abonamente de primăvară

Ion Gh. Stoian, fost senator, Bran	Lei 5000
Ing. Grigorie Rusu Metrom Brașov	1000
Bartolomei Cotinghiu, Zărnești	500
Dr. Titas L. Maier adv., Sibiu	500
Iean Modroiu, preot, Vama- Buzăului	500

*

Dela școlile țărănești din județ

În cadrele școlilor țărănești, care funcționează în diferitele comune din județ a ținut prelegeri d-l **Dr. Suciu-Sibianu** în ziua de 6 III. la Cristian, iar în 21 Martie la Vlădeni și Țânțari, vorbind despre: *legile esențiale de sănătate și despre respirația și defectele ei.*

Expunerile D-sale au fost urmărite cu mare interes.

*

În atenția pensionarilor

Administrația financiară atrage atențiunea d-lor pensionari că, avându-se în vedere închiderea anului financiar la 30 III. 1943, toate pensiile urmează să fie încasate neapărat până la acea dată. În caz contrar pensiile rămase neincasate vor fi trecute pe tablouri de restanțe și vor fi plătite mult mai târziu.

*

Adunarea generală a fostelor gărzii naționale din Brașov

La 20 Martie a avut loc în sala festivă a Sfatului orașenesc adunarea generală a Asociației foștilor luptători din gărzile naționale.

Adunarea s'a ținut sub președinția d-lui **Dr. Alex. Suru.**

A fost proclamat președinte de onoare d-l general **Savu.**

Atât președintele adunării cât și d-l prefect col. **D. Craiu** și d-l primar **N. G. V. Gologan,** au omagiat armata și pe cei ce și-au jertfit viața pentru țară.

S'a constituit apoi comitetul Asociației, format din cei mai încercați luptători.

*

Continuă munca la Tohanul nou

La 14 Martie s'a ținut o nouă ședință a Căminului Cultural din **Tohanul Nou.** Părintele **Victor Plotogea** a rostit cuvântul de deschidere. A conferențiat despre „Munca de folos obștească pentru ridicarea satului și a neamului” d-l inv. **Gh. Ciurca.**

Tinerii săteni au predat un dialog și o piesă teatrală pusă în scenă și aranjată de **Vasile Gridlanu** cântăreț bisericesc.

Banca Centrală pentru Industrie și Comerț S. A., refugiată din Cluj în Turda Str. Sterca Suluțu Nr. 3, angajează **CONTABIL** sau **CONTABILĂ** cu practică de bancă.

Aspecte politice și diplomatice

Cronica săptămânii politice este inaugurată de aniversarea a 24 ani dela întemeierea Fasciilor de luptă italiene. Manifestațiile prilejuite de această aniversare au început marți dimineața, în capitala Italiei, printr-o ceremonie foarte simplă. Mutilații din războiu și din timpul revoluției fasciste, foștii luptători și reprezentanții armatei și miliției fasciste a Lictorului au făcut de gardă în fața osuarului partidului fascist.

Insignele partidului fascist au fost duse apoi la Palatul Veneția, escortate de o centurie de luptători și vechi membri ai partidului. Mulțimea numeroasă care se găsea adunată pe piața Veneției a manifestat călduros în momentul când insignele partidului au fost așezate în balconul Palatului Veneția.

Presa italiană scoate în evidență semnificația luptei deschise acum 24 ani de către Fasciile de luptă. „Messagero” amintește cuvintele pronunțate de Duce la 23 Martie 1919, care spunea: „Dacă Occidentul plutocratic și alianța militară dintre Franța, Anglia și America, care este alianța celor trei națiuni plutocratice prin excelență și burgheze, ne umilesc și ne ignorază, noi va trebui să ne întorcem privirile spre alte puncte cardinale”. Aceste prevederi s'au transformat în realitatea de azi.

În legătură cu discursul premierului britanic **Winston Churchill,** se reamintește obiectivul vizitei d-lui **Anthony Eden,** ministrul de externe britanic, făcută la Washington și New-York și care încă nu s'a terminat.

Intr'unul din punctele asupra cărora d-l Eden a insistat în declarațiile sale spune că, „națiunile unite luptă în comun, nu din cauza dragostei reciproce, ci numai în vederea unei securități colective, fiind vorba ca să se ajungă la rezultatul ca un astfel de războiu să nu se mai poată repeta”. Adevărata semnificație a programului formulat de către ministrul de externe britanic ar prevedea deci, că „prevenirea pe care aliații trebuie să le aibă față de Uniunea Sovietică impun ca ei să aibă în vedere cerințele de securitate ale Sovietelor”. Dorințele micilor aliați trec astfel pe al doilea plan.

Cercurile diplomatice neutre socotesc boala președintelui Roosevelt suspectă. Cercurile apropiate de Casa Albă a președintelui Statelor Unite declară aproape pe față că negocierile sunt neoportune, deoarece guvernul din Washington n'are intențiuni să-și ia angajamente precise. „Corriere della Sera” semnaleză aceste lucruri și conchide că președintele Roosevelt nu vrea să se angajeze în favoarea Poloniei, cu atât mai mult cu cât Statele Unite tind la lichidarea guvernelor fantomă.

Importantă pentru acest punct de

Situația pe fronturi

Frontul din răsărit

Ultimele telegrame privitoare la operațiile din răsărit arată că lupta defensivă dela Sud de lacul Ladoga continuă cu violență nemicșorată. Atacul sovietic, sprijinit de numeroase avioane și un puternic foc de artilerie, a fost respins prin înverșunate lupte corp la corp.

Din toate celelalte sectoare ale frontului de răsărit se anunță numai activitate de lupte locale. Diferite operațiuni de atac locale,

vedere este și numirea noului comisar adjunct la afacerile străine ale Sovietelor. Numirea a fost făcută în persoana bolșevicului ucrainian **Kornei Ciuc,** poet și membru al sovietului Ucrainei. El a publicat de curând în ziarul sovietic „Pravda” un articol în care spunea că „este o nebunie să se creadă că Lembergul și Ucraina occidentală ar putea face cândva parte din Polonia”. În același timp telegramele de presă subliniază că Moscova nu renunță la tendințele sale pan-slaviste și în acest scop se menționează faptul că scriitoarea poloneză **Wasiljewska** a primit premiul „Stalin” pentru literatură, ca răsplată a militării sale alături de cercurile rusești.

O știre din Suedia, arată că legăția franceză din Stockholm, în frunte cu contele **Vaux-Saint Cyr** a rupt relațiile cu guvernul din Vichy. Excepție face numai atașatul militar francez, colonelul **Poupard.**

Se arată că la Vichy s'a pus de mai multă vreme problema trimerii unui reprezentant de încredere la Stockholm, dar chestiunea a fost cât mai mult amânată pentru a se evita stabilirea în capitala Suediei a două legății franceze ostile una alteia. Prin acest caz guvernul din Vichy se află în fața unor condițiuni similare celor dela Helsinki.

Alegerile din Danemarca

Rezultatul alegerilor din Danemarca dă următoarele cifre: social-democrații, 894.777; radicalii 175.025; conservatorii 421.069; partidul Venstre, 376.413; partidul Retsforbund 31.267; partidul țărănilor 24.701; partidul socialist 43.267; partidul Dansk Samling, 43.257 voturi. Partidele concentrate în guvern și anume: social-democrații radicalii, conservatorii, Venstre, și Retsforbund însumează deci 1.888.369, voturi, față de 1.536.216 voturi avute în 1939. Din cauza împrejurărilor, insulele Făroer n'au putut lua parte la alegeri, dar mandatul deputatului acestor insule a fost prelungit.

Aniversări

Grecia aniversază independența sa. În România vor avea deasemenea loc slujbe religioase cu prilejul alipirii **Basarabiei** la Patria mamă. Această aniversare se face de data aceasta în cadrul teritoriului desrobitor de viteza noastră armată, ca o promisiune pentru marea reîntregire și ca un semn al vremurilor de redeșteptare națională.

Odată cu aceste pregătiri aniversare presa străină publică articole elogioase cu privire la ținuta politică militară a țării noastre, arătând că „România își cunoaște drumul și frontul intern român este la înălțime, dovădu-se demn de jertfa eroilor dela Stalingrad și Don”.

efectuate pentru îmbunătățirea frontului și curățirea terenului de curând cucerit, evoluează cu succes.

Atacuri aeriene pline de efect au fost îndreptate împotriva coloanelor de aprovizionare și a traficului de cale ferată inamic.

Significativ este faptul semnalat de ziare, că sovieticii retrag mereu trupe din Iran pentru a le aduce pe frontul din Europa. Ceea ce reiese încă din situația de până acum este faptul că înaltul comandament al sovieticilor nu poate face față nicăieri eforturilor con-

deMardare Mateescu

centrate germane, sau rezistenței acestor trupe. Ofensiva pornită asupra orașului Orel a scăzut complet în intensitate, rezistența în regiunea Harkov, deși simțitoare, e absolut ineficace în fața atacului german, iar în Nord, deși sunt aruncate mase imense de oameni și materiale în luptă, rezultatul pentru Ruși rămâne fără valoare.

Frontul din Tunisia

După cum era prevăzut de mult atacul anglo-american asupra armatei italo-germane din Tunisia a început. Deocamdată atacurile sunt susținute dela Sud, de către armata a 8-a britanică a generalului **Montgomery,** pe câtă vreme în Nord, armata 1-a britanică a generalului **Anderson** susține înverșunatele atacuri ale trupelor Axei, luptând în defensivă. Armata 5-a americană comandată de generalul **Patton** nu a început încă operații de oarecare însemnătate, dar acestea sunt așteptate în curând.

După cum anunță ultimele comunicate, atât în Sudul frontului tunisian cât și în centrul acestui front, au avut loc lupte grele și mai multe încercări de străpungere au dat greș în fața rezistenței dârze a diviziilor germane și italiene. Contra-atacuri energice executate au fost încununete de succes, fiind distruse 44 tancuri și capturându-se prizonieri și pradă.

Vizita marelui amiral Doenitz în Italia

Deși nu s'ar putea socoti decât ca o simplă coincidență prezența marelui amiral **Doenitz** în Italia, în vreme ce au loc primele operațiuni ale ofensivei anglo-americe în Tunisia și ziarele se grăbesc chiar să excludă orice anticipație lipsită de bază, rămâne totuși interesantă de remarcat întâlnirea dintre comandantul șef al Marinei germane și conducătorii militari italieni.

Marele amiral **Doenitz** este unul din organizatorii geniali ai armatei de apă a Germaniei, iar mareșalul **Rommel** unul din strategicii cei mai de frunte ai campaniei de față.

O colaborare între cele două forțe proeminente ale conducerii de războiu germane ar putea aduce surprize usturătoare pentru coaliția anglo-saxonă.

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Redactor responsabil
ION BOZDOG

Redacția și Administrația
BRAȘOV
B-dul Regele Ferdinand No. 12
II. 1513

Abonamentul anual Lei 300
Autorități și Societăți Lei 600
Membrii „Astrei” din
comunele jud. Brașov
și refugiații săteni din
Ardealul de Nord Lei 150